

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในที่นี้จะใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยจะแบ่งหัวข้อหลัก คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ
2. การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ
3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 4,038 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่, 2556 : 10)

การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ใช้สูตรของ “ทาโร ยามาเน” (Taro Yamane) กำหนดขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสม ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling Error)

ซึ่งในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากร เท่ากับ 0.05

1. ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ = $\pm 5\%$
2. ความเชื่อมั่นในการสุ่มน้อยที่สุดที่ยอมรับได้ คือ ความเชื่อมั่นในการสุ่ม 95% ฉะนั้นขนาดตัวอย่าง

$$\text{แทนค่า } n = \frac{4,038}{1 + 4,038(0.05)^2}$$

$$n = 363.947$$

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 364 คน

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง (Sample Technique) จะใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - stage Sampling) คือ ขั้นแรกจะใช้การสุ่มแบบสัดส่วน และขั้นที่สองจะใช้การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Sampling) ดังนี้

ในการสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ได้ผลการสุ่มเป็นดังนี้

การสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling)

ในการสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านในเขตตำบลวังใหม่ โดยได้ผลการสุ่มเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก อบต.วังใหม่	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านหินลาด	308 คน	28 คน
หมู่ที่ 2 บ้านวังใหม่	406 คน	37 คน
หมู่ที่ 3 บ้านวังกระดาน	493 คน	44 คน
หมู่ที่ 4 บ้านดงทับมอญ	418 คน	38 คน
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยโมกข์	471 คน	42 คน
หมู่ที่ 6 บ้านปากทางแทรกเตอร์	426 คน	38 คน
หมู่ที่ 7 บ้านคลองลาว	479 คน	43 คน
หมู่ที่ 8 บ้านหินกอง	439 คน	40 คน
หมู่ที่ 9 บ้านชัยห่อ	400 คน	36 คน
หมู่ที่ 10 บ้านแก่งน้อย	198 คน	18 คน
รวม	4,038 คน	364 คน

ผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามแบบง่าย (Simple Sampling) ทั้งนี้ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามตารางที่ 1 นั้น ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนในบริเวณแหล่งชุมชนของคนในหมู่บ้าน ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ ร้านค้าในหมู่บ้าน วัดหนองสีงา วัดคลองลาว โรงเรียนวัดหนองสีงา โรงเรียนวัดคลองลาว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคลองลาว โดยที่วัดหนองสีงาและวัดคลองลาว จะดำเนินการแจกแบบสอบถามในวันที่มีการส่งเงินกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ซึ่งจะมีชาวบ้านทั้งตำบลมาส่งเงินกลุ่มสัจจะของทั้งสองวัด และสุดท้ายได้ทำการเลือกตัวอย่างในลักษณะการบังเอิญพบ ด้วยการสอบถามเมื่อพบผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ได้ขอให้ช่วยตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามกลับคืนมาทันที ที่ตอบเสร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบลเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในที่ขณะประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบล และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประมวลแนวคิดเป็นแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา
2. ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการวางแผนและสร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งวิธีกำหนดรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ให้ชัดเจน โดยการศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่ศึกษาจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของนักวิชาการต่างๆ
3. สร้างข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและตัวแปรที่กำหนดไว้
4. นำเสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
7. หลังจากทดลองใช้แบบสัมภาษณ์กับประชากรที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำแบบประเมินที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

8. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสัมภาษณ์ให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และสำหรับผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกหรือไม่คล่อง ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้อ่านให้ฟังและให้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 364 ชุด

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะแบบปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) ได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ และลักษณะแบบปลายเปิด (Open - ended) ได้แก่ อายุและรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชามติเศรษฐกิจอาเซียนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ โดยสร้างคำถามให้ผู้เลือกตอบใช่ ไม่ใช่ ประกอบด้วย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชามติเศรษฐกิจอาเซียน จำนวน 10 ข้อ

การแปรผล ข้อคำถามเป็นการวัดระดับความรู้ความเข้าใจ โดยใช้เป็นคำถามใช้การวัดแบบใช่ ไม่ใช่ และการให้ค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อเป็นดังนี้ (พิตร ทองชั้น. 2544 : 223)

ตอบว่า ใช่ คือ ตอบถูก เป็น 1 คะแนน

ตอบว่า ไม่ใช่ คือ ตอบผิด เป็น 0 คะแนน

เกณฑ์การวิเคราะห์ความรู้

สามารถแบ่งตามข้อที่ตอบถูกแบ่งเป็น 2 ระดับดังนี้

ตอบถูก 1-6 ข้อ หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ

ตอบถูก 7-10 ข้อ หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ในการตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลวังใหม่ ประกอบด้วย ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสาธารณสุข จำนวน 19 ข้อ โดยในแต่ละด้านให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผล โดยแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended) ให้มีการตอบคำถามโดยอิสระ

การทดสอบเครื่องมือใช้การทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) คือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้าง ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมด้านภาษา จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์

1. รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านท้องถิ่น
2. ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านท้องถิ่น
3. นางสาวไกล่รุ่ง จิตตรง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงและมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้มา วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.73 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วมานำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง
2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติพรรณนา และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การศึกษานี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1.1 การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์

1.1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ คือ แจกแบบสัมภาษณ์เพื่อหาค่าร้อยละ

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก (ตามภาคผนวก) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key - informants)

- 1.2.1 นายนริศ กิจอุดม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลวังใหม่
- 1.2.2 นายชาติชาย วรพิพัฒน์ กำนันตำบลวังใหม่
- 1.2.3 นายสมคิด ศิลปเวช อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
- 1.2.4 นายสินชัย รำพึงวงศ์ ตัวแทนของภาคประชาชน
- 1.2.5 นายถ้อย ผดุงพีช ตัวแทนของภาคประชาชน

2. การตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้จะใช้รูปแบบ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบการสัมภาษณ์ โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกันระหว่างเอกสารบอกเล่า กับเอกสารของราชการ

2.2 การตรวจสอบการสัมภาษณ์ โดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน คือ กำนันตำบลวังใหม่และอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในที่นี้หมายถึง ประสบการณ์จากการสังเกตที่ได้จากการร่วมทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้ทำงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ เป็นเวลา 10 ปีในตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี เพื่อเป็นการเสริมข้อมูลจากการสำรวจและการสัมภาษณ์